

Arbeidshefte

5.-7. klasse

Steinerskolen legger vekt på å dyrke og fremme barnets forbindelse og forhold til naturen, allerede fra barnehagen av. Gjennom skolegangen fortsetter dette hele tiden med en hensikt å skape en sammenheng for eleven, mellom seg selv og sine omgivelser. Steinerskolens læreplan legger til rette for dette arbeidet med sitt særpregede «økologiske perspektiv» på alle fag gjennom alle år.

Kompetansemålene i alle fag er fordelt på 4., 7. og 10. trinn. Skolene står fritt til å bestemme når og hvordan de underviser slik at elevene oppnår disse kompetansemålene, samtidig som de er pliktige til å ha en skriftlig plan over *hvordan* de gjør *hva*, i sin lokale læreplan.

Det kan være svært hensiktsmessig å ha en egen plan for de «grønne fagene» fordi de ofte krever andre læringsarenaer enn klasserommet, og dermed ofte også ekstra ressurser, i form av ekstra lærere og utstyr. God planlegging er en forutsetning for å lykkes.

Dette heftet er tenkt som et tilleggsverktøy som kan bistå skolene i å gjennomføre lovpålagte og forpliktende «grønne kompetansemål», ikke en erstatning for læreplanen og alle de andre

veiledende kilder steinerskolelærere skal og kan benytte oss av i arbeid med lokal læreplan.

I dette heftet finnes tre maler som kan brukes i dette planarbeidet;

Grønne kompetansemål er en oversikt over kompetansemål i steinerskolens læreplan som har et «grønt preg». Den kan fungere som en del av skolens lokale læreplan.

Grønn pedagogisk plan er en klassevis oversikt til bruk i arbeidet med årsplaner.

Grønn årskalender gir mulighet til å få en praktisk oversikt over når på året de ulike aktivitetene skal gjennomføres. Oppdateres denne kalenderen hvert år kan den bli en viktig del av overleveringen mellom klasselærerne, i tillegg en sikring om at kunnskap i kollegiet blir tilgjengelig for alle.

Tusen takk til Anna Trede som har utviklet disse malene gjennom sine mange år som drivende kraft for et økologisk perspektiv i skolen, og som formidler av grønne-verdier gjennom undervisningen.

GRØNNE KOMPETANSEMÅL

Fag	Tema	Kompetansemål	Klasse
Mat & helse	Fra jord til bord	Følge oppskrifter og lage retter av lokale råvarer fra hage og natur	
		Undersøke ulike matvarer med hensyn til kvalitet og miljø	
		Vurdere, velge og handle miljøbevisst ut fra undersøkelsene	
		Forstå enkel merking av innhold og opprinnelse til matvarer	
	Mat & måltid	Lage god og næringsrik mat til et hovedmåltid	
		Gi eksempler på sammenhenger mellom matvaner og helse	
		Bruke regning for å øke eller redusere mengden i oppskrifter	
	Mat & kultur	Lage mat i naturen ved å bruke naturen som ressurs	
		Kjenne til hva et kulturlandskap er og hvordan man kan ta vare på det	
Få muligheten til å oppleve forskjellige smaker fra forskjellige kulturer			
Naturfag	Biologi	Kjenne til de fire elementenes egenskaper og funksjon i naturen	
		Kjenne til et utvalg ville dyr – herunder alle store pattedyr i vår egen fauna – deres navn, egenart, lynne og væremåte	
		Vite hvilket miljø disse dyrene lever i, hvordan de beveger seg, finner mat osv.	
		Kjenne til dyr som har vektlagt henholdsvis hode-, bryst-, og bukorganismen (eks.blekksprut, løve, ku)	
		Kjenne til et utvalg ville blomsterplanter – deres navn, utseende og hvor de vokser	
		Kjenne til og skille mellom blomsterplantenes hoveddeler (rot, blad, blomst og frukt)	
		Kjenne til bestøvning og insektenes rolle for denne	
	Astronomi	Gjenkjenne noen av de mest kjente stjernebilder samt polarstjernen	
		Være kjent med flo og fjære (for eksempel på hjemmestedet)	
		Orienter seg om himmelretningene til ulike årstider på dagen ved hjelp av solen	

Fag	Tema	Kompetansemål	Klasse
Geografi		Kjenne himmelretningene ut fra hjemstedet	
		Delta i utarbeidelse av kart over de områder som behandles, fra hjemstedet via hjemlandet til hele verdensdeler, også ut fra hukommelsen	
		Ha opparbeidet seg et forhold til det naturgitte grunnlag i nærmiljøet; topografi, vegetasjon og lignende.	
		Danne seg et oversiktsbilde av hjemstedet med dets karakteristiske enkeltheter	
		Kjenne sammenhengene mellom hjemstedets naturressurser og næringsliv og bebyggelse i lokalmiljøet	
		Lese og bruke ulike typer kart	
		Kjenne til geologiske prosesser som bergartsdannelser og forvitring	
Kunst- og håndverk	Håndverk	Gjenkjenne de vanligste mineraler og bergarter med hovedvekt på det som er typisk for hjemstedet	
		Kunne anvende håndverktøy med egg til å bearbeide ferske emner fra skog og hage eller tørre trematerialer til formålstjenlige bruksgjenstander	
	Lage enkle bruksgjenstander i lær, never eller lignende		
Kropps-øving & friluftsliv	Arkitektur	Kjenne til eksempler på urfolks hus og bygninger	
	Friluftsliv	Finne frem i noenlunde kjent terreng ved hjelp av kart og kompass	
		Delta i planlegging og gjennomføring av turer, også overnattingsturer ved hjelp av erfaringer som er opparbeidet	
		Utføre enkel førstehjelp (rense sår, stanse middels blødninger, kunne lage et fatle)	
	Praktisere noen aktiviteter med røtter i samisk tradisjon		
	Idrett & dans	Kjenne og respektere trafikkreglene og praktisere trygg bruk av sykkel	
		Utføre grunnleggende teknikker innenfor mer enn en vintersport, for eksempel ski og skøyter	
Svømme på bryst og rygg, stupe og vite hvordan det er å falle i vannet			

Notater:

GRØNN PEDAGOGISK PLAN

Fag	Kompetansemål	Aktivitet

GRØNN ÅRSKALENDER

Måned	Aktivitet	Hvordan
Aug		
Sep		
Okt		
Nov - Mar		
Apr		
Mai		
Jun		
Jul		

GRØNN PEDAGOGISK PLAN

Fag	Kompetansemål	Aktivitet

GRØNN ÅRSKALENDER

Måned	Aktivitet	Hvordan
Aug		
Sep		
Okt		
Nov - Mar		
Apr		
Mai		
Jun		
Jul		

GRØNN PEDAGOGISK PLAN

Fag	Kompetansemål	Aktivitet

GRØNN ÅRSKALENDER

Måned	Aktivitet	Hvordan
Aug		
Sep		
Okt		
Nov - Mar		
Apr		
Mai		
Jun		
Jul		